

Яцук Наталія Василівна (Запоріжжя) – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри туризму та готельного господарства, начальник відділу соціально-виховної роботи.

СОЦІОКУЛЬТУРНА АНІМАЦІЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ

Сучасні системи освіти в усьому світі реформуються, не є виключенням і Україна, яка нещодавно презентувала проект нової школи як простору освітніх можливостей, як такої, що здатна буде випускати у світ особистостей, патріотів та інноваторів [1]. Та разом з тим реформа на папері це ще не успішне втілення її в життя, особливо якщо брати до уваги такі фактори.

По-перше, як зазначає відомий реформатор освітньої системи в її глобальному значенні Кен Робінсон, система масової освіти виникла в середині XIX століття як частина промислової революції, і тому є прообразом виробничої. Як і промислові процеси освітній процес носить лінійний характер – це: послідовність технологічних стадій, тестування як своєрідний пропуск при переході від стадії до стадії, тобто від початкової до середньої школи і далі до вищої. Учні, як правило, проходять через систему групами, склад яких обумовлений виключно датою народження. А сучасні школи, і особливо вузи, подібні до типової фабрики, організовані за принципом поділу праці де вчителі спеціалізуються на конкретних предметах і протягом дня учні переходять з класу в клас по сигналу через однакові проміжки часу [2].

По-друге, фахівці, що реформуватимуть освітню систему нового часу є вихідцями саме із такої стандартизованої освітньої системи, яка на відміну від промислової, наприклад, виробництво телефонів, автомобілів тощо, за сто п'ятдесят років не зазнала трансформації – це все той же вчитель біля дошки, і це все ще шкільні класи з трьома чи двома рядами парт. По- третє, як зазначає Кен Робінсон – ні куди не поділися пропускна система стандартів відповідності продукту освітньої системи – учня, тестування (ЗНО).

Звернемо увагу на проблему учнями втрати інтересу до існуючої форми процесу навчання через те, що світ сучасної промисловості, повсякчасно трансформується під тиском безперервного і швидкозмінного науково-технічного прогресу, включає тільки особистості, які креативно, тобто нестандартно мислять, здатні налагоджувати комунікативні зв'язки, формувати команду розподіляючи в ній ролі, визначають власну роль в команді, вміють ставити цілі і йти до неї. Отже, сучасність вимагає креативних особистостей та й ще здатних надихнути на творчий процес інших. Але стандартизований підхід в освіті, на думку прихильників Кена Робінсона, не здатен сформувати навички креативного мислення, здатності до участі в соціальних процесах, як і налагоджувати взаємодію з різними незнайомими людьми. Прагнучи зрозуміти конотацію таких слів як: одухотворення, натхнення, взаємодія за логікою антропологічного та семантичного аналізів привело до поняття соціокультурної анімації, що зустрічається в багатьох працях соціологів європейської школи за останні 40 років. Щоб розкрити соціологічний зміст механізму соціокультурної анімації автори статей наголошують на походженні терміну від двох латинських слів, а саме “anima”, “animus”. Саме ж поняття соціокультурної анімації розуміється – як:

– дії, що спрямовані запропонувати кожній людині засоби та стимул стати активним агентом свого власного розвитку і якісного розвитку спільноти, до якої вона належить;

– соціальний посібник із заохочення та реалізації можливостей кожної окремої людини для її досягнень;

– дія спрямована на створення соціальної динаміки в тих місцях де її не існує, адже має здатність стимулювати культурні і суспільні дії для соціальних змін;

– процес, що призводить до проєктів, культурних ініціатив та соціального розвитку;
– навмисна дія для трансформації індивідуальних поглядів та практики колективних соціальних, культурних, розважальних заходів, що спрямовані на безпосередню участь людини;

– метод територіального втручання в культурне життя людей, що спонукає їх до роботи в групах для визначення бажань й потреб, які задовольнятимуть їх через спільний процес визначення мети та її реалізації;

– соціальна технологія, заснована на педагогіці участі, прагненні діяти в різних якісних аспектах життя, сприяння, заохочення та спрямовування участі людей у їх власному соціальному і культурному розвитку [3]. Варто зазначити, що соціологічна європейська школа вже має теоретико-методологічну основу означеної технології.

Вищезазначені визначення дають зрозуміти, що соціокультурна анімація має значний потенціал для виконання функції активації самого освітнього процесу перетворюючи його у взаємодію вчитель-учень, активацію учня розкриваючи ним самим і для самого себе той власний потенціал, що криється в і зрозуміти можливості його використання для включення в загальний суспільний процес соціально-економічного розвитку, тобто соціалізуватися і не зазнати такого процесу, як деривація особистості.

Отже, така соціальна технологія як соціокультурна анімація є тим інструментом, що може бути придатним для реалізації намічених реформою змін освітньої системи усіх рівнів. Адже Маркус Фот цитуючи фінського соціолога Ліну Курке зазначає, що соціокультурна анімація має три аспекти – це освітній, як розвиток особистості, соціальний як розвиток групи через розширення участі людей та культурний, що спрямований на розвиток творчого потенціалу і багатогранного виразу особистості[3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нова школа: проєкт для обговорення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>

2. Робинсон, Кен Школа будущего. Как вырастить талантливого ребенка / Кен Робинсон и Лу Ароника ; пер. с англ. О. Медведь. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2016. — 386 с

3. Marcus Foth Sociocultural Animation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.qut.edu.au/1909/1/1909_1.pdf